

ΜΑΡΤΥΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

—“*Ἐν ἐπεισόδιον τοῦ ὁποίου ὑπῆρξα ἡρώς καὶ ... μάρτυς ἐνταντῶν καὶ τὸ ὁποῖον μοῦ συνέβη κατὰ τὴν τελευταίαν μου περιοδείαν ἀξίζει νὰ τὸ διαγηθῶ.*”

“*Ὁ οὗτος ὁμιλῶν δὲν ἦτο οὔτε ὁ Ἄραγὸ οὔτε ὁ Λίβενστον, οὔτε ὁ σύγχρονός μας πεζοπόρος καὶ σεβαστὸς φίλος,*” Ἀγγλος τὴν μορφήν ἀλλ’ “*Ἕλλην τὴν καρδίαν κ. Μάρσαλλ.*” Ἦτο ἀπλῶς εἰς φίλος μου, ὁ ὁποῖος εἶχε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπιστρέψει ἀπὸ μίαν περιοδείαν ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον.

—*Εἶμαι περιεργος, τῷ εἶπον, νὰ ἀκούσω αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον, ἀν καὶ ἀπὸ μίαν περιοδείαν ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον τί περιεργὸν ἔχει νὰ περιμένη εἰς ταξειδιότης, παρὰ τὴν ἐμφάνισιν ἐνὸς διαδόχου τοῦ Μαντζετάκια, ἢ τὸ χέρι τοῦ ἀστρηνύλακος σὲ γιάκᾶ σου, ἢ κανένα χρονολογηματικὸν μέσα στὸν σιδηρόδρομον.* Ἐν τοῖτοις ἄς ἀκούσωμεν.

“*Ὁ φίλος μου ἐκάρθρωσε τὸ σιγάρο του στὴν κωρυμπαρῆνια πίπα, τὸ ἄναρε μὲ σπύριτα...λαθραῖα καὶ μὲ τὸ πρῶτον ῥόφημα ἤρρισε τὴν ἀφήγησίν του.*”

—*Τὸ τραῖνον ἀφοῦ μοῦ ἔβγαλε τᾶντερά μου ἀπὸ τὸ τρανταγμα, μὲ ἔβγαλε τέλος πάντων τὸν ὑπόλοιπον στὸν Π.* Ἡ πρώτη μου δουλειὰ ἦτο νὰ εὔρω ξενοδοχεῖον. Κατέφυγα λοιπὸν στὸ πρῶτον τῆς πόλεως, ἀλλὰ δὲν εἶχε θέσι, κ’ ἐτράβηξα εἰς ἐνὸς παλαιοῦ μου φίλου ξενοδόχου νὰ ζητήσω δωμάτιον. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὰ εὐρῆκα σκοῦρα. “*Ὅλα τὰ δωμάτια ἦσαν κατειλημμένα ἀπὸ πληθώραν ξένων τοὺς ὁποίους ἡ θεὰ Δικαιοσύνη εἶχε καλέσῃ ὡς μάρτυρας εἰς κάποιαν σοβαρὰν δίκην.*” Ὡς θὰ ἰδῆτε ὅμως, ἔγρηνα καὶ ἐγὼ κατόπιν **μάρτυς** χωρὶς νὰ τὸ περιμένω, χάρις εἰς τοὺς τρομπανοειδῆς ῥώθωνας δύο ἐκ τῶν μαρτύρων αὐτῶν. Δωμάτιον λοιπὸν ἰδιαιτέρον δὲν ὑπῆρχε, ὑπῆρχεν ὅμως ἓνα κρεββάτι ἀδειανόν, ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ ὁποίου ἦσαν δύο ἄλλα κρεββάτια, κατειλημμένα αὐτὰ ἀπὸ δύο ἀγνώστους μου ξένους, μάρτυρας διὰ τινὰ δίκην. Ἐδέχθην μετὰ δυσφορίας,—σὰν νὰ μὲ ἔτρωγε τὸ αἷμά μου—νὰ καταλάβω τὸ μόνον αὐτὸ κρεββάτι καὶ ἐξῆλθον τοῦ ξενοδοχείου διὰ νὰ ἐπιστρέψω κατὰ

τὴν μίαν τοῦ μεσονυκτίου πρὸς ὕπνον. Ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν μου, οἱ δύο σύντροφοί μου εἶχον πάρη τὸν ὕπνον καὶ μίαν φασματώδη δυσωδίαν ἀπὸ ρογχαλιότητος. Στὴν ἀρχὴν γὰρ σοῦ ἤνω μὲ ἠδυσχερῆσθησεν αὐτὴ ἡ μουσικὴ καὶ ἤρχισα γὰρ γδύνωμαι ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν τεσσάρων ρουθιώνων τῶν δύο ἀγνώστων εἰς ἐμὲ καλλιτεχνῶν. Μάλιστα ὁ τόνος ποῦ ἐτηροῦσαν οἱ ἀποκοιμισμένοι μουσικοὶ εἰς τὸ ρογγάλισμά των ἦτο τόσον κανονικὸς, ὥστε ἤρχισα γὰρ γελᾶω μόνος μου μὲ τὴν συμφωνίαν αὐτήν, τὴν ὁποίαν ὅμως μετέβαλεν εἰς παραφωνίαν τὸ ἀναθεματισμένον παπούτσι μου, ποῦ μοῦ ἔπεσεν ἀπὸ τὰ χεῖρα τὴν συγμῆν ποῦ τὸ ἔβγαζα. Αἰεὶ ὁ κτύπος ἐκεῖνος ἔκαμην ὥστε γὰρ κατέβουν 10⁰ κάτω τοῦ δὸ τὰ δύο ἐκεῖνα τρομπόνια. Τί σημαίνει ὅμως ἡ δυσωδία ἐξηκολούθει καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους αὐτῆς ἐξηπλώθη εἰς τὸ κρεββάτι μου. Ἐκλείσα τὰ μάτια μου διὰ γὰρ ἀποκοιμηθῶ, ἀλλὰ δὲν μὲ ἄφρινον τὰ ρουθιόγια, τὰ ὁποῖα ἐπέμενον γὰρ σονάρον καὶ στονάρον διαρκῶς. Δὲν ἦτο ρογχαλιὸν ἐκεῖνο, ἀλλὰ σωστόν μουγκρισμὸν, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανεν ἔστιν ὅτι τὸν τόνον τοῦ ὄργανισμοῦ διὰ γὰρ ἀνυψωθῆ εἰς τὸν τόνον τοῦ οὐλοῦσματος. Ἐγώ μισοί πλέον, ὅτι ἐδρισκόμην ἐν τῷ μέσῳ ζωολογικοῦ κήπου. Ὅλες οἱ φωνῆς τῶν ζώων ἐστρηφογούριζον μέσα εἰς αὐτιά μου. Ἦτο ἀδύνατον γὰρ κλείσω μίαι καὶ ἤρχισα γὰρ ἐρωτῶ ἐμάντον, τί διάβολο γὰρ κάμω διὰ γὰρ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μαρτύριον. Εἰς μίαν ἐβασάνισα τὸ μυαλόν μου, ὅσον μοῦ εἶχεν ἀπομείνη ἀπὸ τὴν ἀγρίαν συναλίαν, πῶς γὰρ ἡσυχάσω. Ἐπὶ τέλος ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν ἡ μᾶλλον τὴν κουβέρταν μου καὶ τὸ προσκέφαλόν μου καὶ γυμνὸς ὅπως ἤμην μὲ τὸ νυκτικὸν ἐξῆλθον τοῦ δωματίου εἰς τὸν διάδρομον. Ἐκεῖ, ἐμπρὸς εἰς ἓνα τραπέζι, ἦτο ἓνας παλαιὸς καναπές, ὅστις ἐχρησίμευεν ἐπίστε καὶ ὡς κλίνη τοῦ γκαρσονοῦ τοῦ ξενοδοχείου. — Ἐσώθη, εἶπον, καὶ ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ καναπέ τυλιχθεὶς μὲ τὴν κουβέρταν μου, ἐνῶ εἰς τὸ κατραμένον ἐκεῖνο δωμάτιον οἱ δύο μάρτυρες ἐπέμενον εἰς τὸν βυζαντινὸν ἀμαρῆ των. Θὰ ἦτο περίπου 2 καὶ ἡμίσεια ἡ ὥρα ποῦ ἤρχισα γὰρ πέρνω τὸ πρῶτον ὄφρημα τοῦ ὕπνου, ὅταν αἴφνης αἰσθάνωμαι καὶ τι γὰρ μὲ σπρώγγη καὶ βαθεῖα στὸν ὕπνον μου μὰ φωνὴ γὰρ μοῦ λέγη : « — Βρὲ Μιχάλη, ξύπνα ! »

— Ἐμένα, ὅπως ξεύρεις, δὲν μὲ λέγουν Μιχάλη, ἐν τούτοις ἤνοιξα

τὰ μάτια μου καὶ τί βλέπω, φίλε μου ; ἓνα ἄνδρα ἕως ἐκεῖ ἐπάνω, μὲ μίαν μακροὴν γενειάδα, μὲ μίαν μαύρην σκούφίαν στὸ κεφάλι, μὲ μιὰ κοιλιὰ σὰν θόλον ἐκκλησίας καὶ τυλιγμένον μέσα εἰς ἓνα μαῦρο πανί, ἐνῶ στὰ χέρια του ἐκρατοῦσε ἓνα ποτήρι, τὸ ὁποῖον ἐξετέλει χροὴ κανδηλιοῦ. Μόλις τὰ μισανοιγμένα μάτια μου διέκρινον αὐτὴν τὴν ρυκερινήν σιλονέτιαν, ποῦ ἐφωτιζέτο ἀπὸ τὸ ἀδύνατον φῶς τοῦ κανδηλιοῦ, τὰ ἐχρειάσθηκα. Ἔτριφα τὰ μάτια μου καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθην ὅτι ἤμην ἔξυπνος, μοῦ ἐπέρασεν ἡ ἰδέα ὅτι εὐρισκόμην πρὸ φαντάσματος καὶ ἤρχισα νὰ καταρῶμαι τὰ ἀναθηματισμένα ρουθούνια τῶν δύο ἐκείνων μαρτύρων τοῦ δωματίου μου. Ἔλαβον ἐν τούτοις θάρρος καὶ ἐρωτῶ :

— « Ποῖος εἶσαι σύ ; »

— « Ὁ διάκος εἶμαι, βρὲ Μιχάλη. Πές μου σὲ ποιὸ μέρος εἶνε τὸ οὐρητήριον ! »

— « Ἔτσι μίλησε, παπᾶ μου, ἀπήρτησα, ποῦ μοῦκοιρες τὸ αἷμα καὶ τὸν ὕπνον ! Νά, πάρε γραμμὴ τὸν δίδρομον, στρῆψε ἀριστερὰ καὶ ἐκεῖ μὲ τὴ...μυροδιὰ θὰ εὔρης αὐτὸ ποῦ ζητεῖς. »

Κατάλαβες τί εἶχε συμβῆ ; Ὁ διάκος, μύρτυς καὶ αὐτὸς διὰ τὴν δίκην, μὲ ἐξέλαβε διὰ τὸ γκαροῦνι τοῦ ξενοδοχείου καὶ μὲ ἐξύπνισεν ὁ ἀθεόφοβος διὰ νὰ τοῦ δείξω νὰ.....

Δὲν ἐπρόφρασα νὰ ἀποκοιμηθῶ ποῦ ἄλλο χέρι μόλις ἀφιχθέντος ξένου μὲ ἐξυπνᾶ καὶ ἀκούω νὰ μοῦ λέγη ὁ κύριος αὐτός :

— « Ἄκου ἐδῶ, παιδί, τὸ προῦ νὰ μ' ἐξυπνήσης στὰς 6, θὰ φύγω μὲ τὸ τραῖνον τῶν Ὀλυμπίων. »

— « Καλά, ἄει κοιμήσου ἡσυχος ! » ἀπήρτησα καὶ ἀπεκοιμήθην.

Πέρασαν περίπου δύο ὥρες ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὅταν πλέον ἐχάραζεν ἡ ἡμέρα καὶ ἄλλο χέρι ἄλλον ξένου μὲ ἐξυπνᾶ νὰ τοῦ δώσω τὸν λογαριασμόν διὰ ὕπνον δύο ρυκτιῶν.

Τοῦ εἶπα νὰ ἀφήσῃ 4 δραχμῆς. Αὐτὸς ἀρῆκε στὸ τραπέζι 1,25. Αὐτὰ τὰ 25 λεπτὰ ἦσαν τὸ φιλοδώρημα.

Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κλείσω μάτι στὸ μέρος αὐτό. Ἐσηκώθηκα καὶ φέρων ὑπὸ μάλης τὸ προσκέφαλον καὶ τὴν κονβέρταν ἐπ' ὄμιον ἐμπήκα στὸ δωμάτιόν μου, ὅτε πλέον οἱ δύο ξένοι μου εἶχον ἐρεθιῆ

καὶ ἐνίσπιοντο κροτοῦντες καὶ ἐδῶ ἀκόμη τοὺς ἀναθεματισμένους
ροδῶνας καὶ τὰ χεῖλη των.

Πότε ἔφυγαν δὲν ἀντελήφθην, διότι εἶχον ἀποκοιμηθῆ ἄλλον.
“Ὅταν ἐξύπνησα μετ’ ἀρκετὴν ὥραν, ἤκουσα θόρυβον καὶ φωνῆς
ἄγριες σὺν διαύδρομον :

— «Μασκαρᾶ, γαῖδοῦρι, παληάνθρωπε, ψεύτη !»

Ποῖος ἦτο νομίζεις ὁ ἄβροεπὴς αὐτὸς ρήτωρ ; “Απλούσιστα, ἦτο
ὁ κύριος ἐκεῖνος ποῦ μοῦ εἶπε τὴν νύκτα γὰ τὸν ἐξυπνίσω στὰς 6
τὸ πρωῒ γὰ φύγη μετ’ ὁ τραῖνον τῶν Ὀλυμπίων. Τὰ εἶχε βάλει μετ’
ἡ γκαρσόνι τοῦ ξενοδοχείου ποῦ δὲν τὸν ἐξύπνησε. Εἶχε δίκαιον ὁ
ἄνθρωπος, διότι ἡ ὥρα ποῦ ἐξύπνησεν ἦτο 10 παρὰ 20’ . “Αλλὰ
ποιὸς τοῦ ἔπιαιεν ; “Ὅς ὄψωνται τὰ τέσσαρα ρουθούνια τῶν δύο μαρ-
τύρων. “Ὅς ἀπ’ αὐτὰ ἔχασεν αὐτὸς τὸ τραῖνον καὶ ἐγὼ τὸν ὕπνον μου.
“Ὅς ἡμην λοιπὸν ἢ δὲν ἦμην ὁ μάρτυς τῶν μαρτύρων ;

(Πάρις 9/12/1906)

ΤΕΛΗΣ Δ. ΤΟΥΡΝΑΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΩΡΑΙΟΤΑΤΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΔΩΡΑ

— Ἡ πλουσιωτέρα συλλογὴ ἡμερο-
δεικτῶν παντὸς σχήματος, παν-
τοίων τιμῶν.

“Ὅλα τὰ γραφικὰ εἶδη εἰς ἐκλεκτὴν ποικιλίαν.

ΠΛΟΥΤΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ